

REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Berislavićeva 11, Zagreb

Poslovni broj: 40 PŽ-1543/2021-3

REPUBLIKA HRVATSKA

RJEŠENJE

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Branke Šabarić Zovko, predsjednice vijeća, Nevenke Baran, sutkinje izvjestiteljice, i doc. dr. sc. Jelene Čuveljak, člana vijeća, u pravnoj stvari tužitelja Stečajna masa iza BUDUĆNOST poljoprivredna zadruga za poljoprivredu i trgovinu, u stečaju, OIB 82829690280, Zagreb, Boškovićeve 7, kojeg zastupa stečajni upravitelj Marko Plavetić iz Karlovca, Luščić 70, protiv tuženika OPĆINA ZEMUNIK, OIB 82242641755, Zemunik Donji, Ulica I.br. 16, kojeg zastupa punomoćnik Filip Perić, odvjetnik iz Odvjetničkog društva Birkić & Perić j.t.d., Zadar, Braće Vranjana 9, radi utvrđenja prava vlasništva, odlučujući o tužnikovoj žalbi protiv presude Trgovačkog suda u Zadru poslovni broj P-17/18-26 od 23. svibnja 2019., u sjednici vijeća održanoj 19. listopada 2021.

r i j e š i o j e

I. Odbacuje se kao nedopuštena tuženikova žalba izjavljena protiv točke 1. i dijela točke 3. izreke kojim je odbijen kao neosnovan tužiteljev zahtjev za naknadu troškova parničnog postupka u iznosu od 16.062,50 kn.

II. Ukida se presuda Trgovačkog suda u Zadru poslovni broj P-17/18-26 od 23. svibnja 2019. u točki 2. i dijelu točke 3. izreke u kojem je naloženo tuženiku naknaditi tužitelju troškove parničnog postupka u iznosu od 29.687,50 kn i u tom dijelu predmet vraća prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Obrazloženje

1. Presudom Trgovačkog suda u Zadru poslovni broj P-17/18-26 od 23. svibnja 2019. pod točkom 1. izreke odbijen je tužbeni zahtjev tužitelja koji glasi: „Utvrdjuje se da je tužitelj stekao valjani pravni osnov za stjecanje prava vlasništva na nekretninama oznake: - čest. zgr. 256/2 k.o. Zemunik, u naravi dvorište površine 58 m² i poslovna zgrada površine 344 m², - k.č.br. 308/15 k.o. Zemunik, u naravi dvorište površine 201 m², što je tuženik dužan priznati i trpjeti da tužitelj temeljem ove presude izvrši uknjižbu prava vlasništva na predmetnim nekretninama na svoje ime, uz istovremeno brisanje tog prava vlasništva sa imena tuženika u roku od 15 dana.“ Pod točkom 2. izreke utvrđeno je da je tužitelj Budućnost poljoprivredna zadruga za poljoprivredu i trgovinu, OIB 96431678349 stekao vlasništvo nekretnine

oznake: - čest. zgr. 256/2 k.o. Zemunik, u naravi dvorište površine 58 m² i poslovna zgrada površine 344 m², - k.č.br. 308/15 k.o. Zemunik, u naravi dvorište površine 201 m², što je tuženik dužan priznati i trpjeti da tužitelj temeljem ove presude izvrši uknjižbu prava vlasništva na predmetnim nekretninama na svoje ime, uz istovremeno brisanje tog prava vlasništva sa imena tuženika u roku od 15 dana. Pod točkom 3. izreke naloženo je tuženiku naknaditi tužitelju troškove parničnog postupka u iznosu od 29.687,50 kn dok je u preostalom dijelu, u iznosu od 16.062,50 kn, tužiteljev zahtjev za naknadu troškova parničnog postupka odbijen kao neosnovan.

2. U obrazloženju presude prvostupanjski sud u bitnome navodi kako je, nakon provedenog postupka utvrdio da primarno postavljeni tužbeni zahtjev tužitelja nije osnovan iz razloga što niti sam tužitelj ne spori da bi Sporazum kojega su stranke zaključile 3. studenoga 2015. bio raskinut. Ističe i činjenicu da ugovorne stranke nisu ispunile Sporazum, odnosno pokrenule postupak radi upisa prava vlasništva i posjeda kako je to ugovoreno odredbom čl. 4. Zbog navedenog sud smatra da navedeni pravni posao ne može predstavljati pravnu osnovu za stjecanje prava vlasništva, osim toga i sam tužitelj tijekom postupka svoje činjenične navode i dokazne prijedloge usmjerio je prvenstveno na dokazivanje eventualnog tužbenog zahtjeva, koji je sud ocijenio osnovanim.

3. Presudu je donio primjenom čl. 19. st. 1. Zakona o zadrugama („Narodne novine“ broj: 36/95, 67/01, 12/02; dalje: ZZ), čl. 30. Zakona o zadrugama („Narodne novine“ broj: 34/11, 125/13, 76/14, 114/18, 98/19; dalje: ZZ/11), čl. 364. st. 6. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“ broj: 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 90/10, 143/12, 94/17 - službeni pročišćeni tekst, 152/14, 81/15 - službeni pročišćeni tekst, dalje: ZVDSP), čl. 188. st. 2. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11 - službeni pročišćeni tekst, 25/13, 89/14 i 70/19; dalje: ZPP), čl. 219. ZPP-a. O troškovima postupka je odlučio primjenom čl. 154. st. 2. ZPP-a, čl. 155. ZPP-a, čl. 164. st. 2. ZPP-a i Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Narodne novine“ broj: 142/12, 103/14, 118/14, 107/15; dalje: Tarifa).

4. Protiv navedene presude žalbu je podnio tuženik zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, pogrešne primjene materijalnog prava i odluke o troškovima postupka. Predlaže da ovaj drugostupanjski sud preinači pobijanu presudu i odbije tužbeni zahtjev tužitelja u cijelosti te obveže tužitelja na snošenje parničnog troška tuženiku ili presudu ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje. Traži trošak žalbenog postupka u iznosu od 7.812,50 kn.

5. U žalbi u bitnom navodi da izreka pobijane presude nije istovjetna tužbenom zahtjevu tuženika iz podneska od 2. rujna 2018. ispravljenom na ročištu 5. listopada 2018. Temeljem čl. 338. ZPP-a sud je dužan u izreci presude odlučiti o prihvatanju ili odbijanju tužbenog zahtjeva, a svako zadiranje u sadržaj istog predstavlja nedopuštenu intervenciju u tužbeni zahtjev tužitelja. Pogrešan je zaključak prvostupanjskog suda kako nije od utjecaja za stjecanje prava vlasništva činjenica da tužitelj nije dokazao da je postupio sukladno odredbi čl. 30. st. 6. ZZ-a i podnio

izvješće Ministarstvu privatizacije i upravljanja imovinom. Nije sporno kako je tužitelj dobio na korištenje nekretninu koja je predmet spora, međutim nije ju stekao poslovanjem zadruge niti je tu činjenicu deklarirao u izvješću Ministarstvu privatizacije i upravljanja imovinom. Zbog svega navedenog tuženik smatra kako se to pravo nije ni moglo pretvoriti u pravo vlasništva sukladno odredbama Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima.

6. Odgovor na žalbu nije podnesen.

7. Žalba je djelomično osnovana i djelomično nedopuštena.

8. Tuženik nema pravni interes pobijati presudu u točki 1. kojim je odbijen kao neosnovan tužiteljev zahtjev i dijelu točke 3. njene izreke kojim je odbijen kao neosnovan tužiteljev zahtjev za naknadu troškova parničnog postupka u iznosu od 16.062,50 kn, jer tuženik nema pravnog interesa za podnošenje žalbe protiv navedenog dijela prvostupanjske presude u kojem tužitelj nije uspio u sporu. Zbog navedenog je u tom dijelu žalbu valjalo odbaciti i odlučiti kao pod točkom I. izreke ovog drugostupanjskog rješenja, a temeljem čl. 367. st. 1. ZPP-a u vezi s čl. 358. st. 3. ZPP-a.

9. Ispitavši točku 2. i dio točke 3. izreke presude u kojoj je naloženo tuženiku naknaditi tužitelju troškove parničnog postupka u iznosu od 29.687,50 kn, u smislu odredbe čl. 365. st. 2. ZPP-a, u granicama razloga navedenih u žalbi pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ZPP-a i na pravilnu primjenu materijalnog prava, ovaj sud nalazi da je prilikom donošenja presude prvostupanjski sud počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a.

10. Prije svega treba istaknuti da je nakon donošenja prvostupanjske presude, te dostavljanja predmeta na rješavanje po žalbi ovome sudu, rješenjem prvostupanjskog suda poslovni broj St-367/19 od 17. prosinca 2019. otvoren i istovremeno zaključen stečajni postupak nad tužiteljem. Nakon nastupanja pravnih posljedica otvaranja stečajnog postupka ovaj sud vratio je spis prvostupanjskom sudu, uz popratni dopis poslovni broj PŽ-4435/2019-3 od 30. siječnja 2020., radi donošenja rješenja o prekidu postupka.

11. Prvostupanjski sud je rješenjem poslovni broj P-17/2018-39 od 29. lipnja 2020. utvrdio prekid postupka zbog prestanka postojanja tužitelja Budućnost poljoprivredna zadruga za poljoprivredu i trgovinu, OIB 96431678349, Zemunik Donji, koji je 7. travnja 2020. brisan iz sudskog registra (rješenjem prvostupanjskog suda poslovni broj Tt-20/882-2 od 10. ožujka 2020.).

12. Stečajni upravitelj tužitelja podneskom od 25. rujna 2020. obavijestio je prvostupanjski sud da preuzima ovaj parnični postupak, nakon čega je rješenjem prvostupanjskog suda poslovni broj P-17/2018-43 od 22. veljače 2021. postupak nastavljen u odnosu na pravnog slijednika tužitelja (Stečajna masa iza BUDUĆNOST poljoprivredna zadruga za poljoprivredu i trgovinu u stečaju, OIB 82829690280, Zagreb, Boškovićeve 7).

13. Tužitelj tužbenim zahtjevom (eventualnim) postavljenim u podnesku od 2. rujna 2018. ispravljenim na ročištu 5. listopada 2018. (kojem je sud udovoljio i na koji se žalba odnosi) traži da sud:

„utvrdi da je tužitelj BUDUĆNOST poljoprivredna zadruga za poljoprivredu i trgovinu, OIB: 96431678349 stekao vlasništvo nekretnine oznake:

- čest. zgr. 256/2 k.o. Zemunik, u naravi dvorište površine 58 m² i poslovna zgrada površine 344 m² i –čest.zem. 308/15 k.o. Zemunik, u naravi dvorište površine 201 m², što je tuženik OPĆINA ZEMUNIK, DONJI, OIB: 82242641755 dužan priznati i trpjeti da tužitelj temeljem ove presude izvrši uknjižbu prava vlasništva na čest.zgr. 256/2 k.o. Zemunik i čest.zem. 308/15 k.o. Zemunik na svoje ime uz istovremeno brisanje tog prava vlasništva sa imena tuženika, sve u roku od 15 dana;"

- te da obveže tuženika naknaditi tužitelj parnični trošak, u roku od 15 dana.

14. Nisu osnovani žalbeni navodi tuženika kako izreka presude nije istovjetna sadržaju postavljenog tužbenog zahtjeva.

15. Zakon o zemljišnim knjigama („Narodne novine" broj 63/19; dalje: ZZK) u čl. 11. st. 3. propisuje da odluke sudova i drugih vlasti o knjižnim pravima moraju sadržavati oznake i podatke o broju i površini katastarske čestice, kao i o katastarskoj općini u kojoj leže, onako kako su ti podaci označeni u zemljišnoj knjizi. Jednaku je odredbu sadržavao i raniji Zakon o zemljišnim knjigama (1996) („Narodne novine" broj: 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13, 60/13, 108/17, 63/19) u čl. 10. st. 2.

16. S obzirom na to da je u tužbenom zahtjevu sadržana oznaka katastarskih čestica, odnosno broj i površina katastarske čestice, zatim podatak o katastarskoj općini, u izreci pobijane presude je sadržana oznaka spornih nekretnina. Naime, u izreci presude navedeni su svi podaci o nekretninama, što znači da nije potrebno ponoviti oznaku tih nekretnina u drugom dijelu rečenice tužbenog zahtjeva (koji u prvom dijelu rečenice sadrži sve potrebne podatke). Ako tuženik smatra da prvostupanjski sud treba u izreci presude dvaput označiti nekretnine (najprije kod utvrđenja da je tužitelj vlasnik tih nekretnina, a potom opet kad se nalaže trpljenje i upis prava vlasništva i to u istoj rečenici), stajalište je ovoga suda da bi to predstavljalo pretjerani formalizam i u konačnici bilo bi nepravilno s obzirom na to da izreka presude sadrži sve što je potrebno i sve ono što sadrži tužbeni zahtjev.

17. Međutim osnovani su žalbeni navodi tuženika koji se odnose na počinjene bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a, nepotpuno utvrđeno činjenično stanje i pogrešnu primjenu materijalnog prava iz razloga koji će biti navedeni u nastavku ovog rješenja.

18. Prilikom davanja naloga tuženiku da plati tužitelju trošak parničnog postupka (točka 3. izreke presude) prvostupanjski sud je propustio navesti rok u kojem je to dužan učiniti (tužitelj je tražio plaćanje u roku od 15 dana).

19. Sve da tužitelj u tužbi nije naveo rok u kojem tuženik treba postupiti sud je taj rok u izreci presude dužan navesti temeljem čl. 328. st. 1. ZPP-a, koji propisuje da kada se stranci u presudi nalaže izvršenje kakve činidbe, odredit će se i rok u kojemu je tu činidbu dužna izvršiti. Ako posebnim propisima nije drugačije određeno, rok za izvršenje činidbe jest 15 dana, ali za činidbe koje se ne sastoje u novčanom davanju sud može odrediti dulji rok (st. 2.).

20. Predmet spora su nekretnine oznake čest. zgr. 256/2 i k.č. br. 308/15 k.o. Zemunik koje u naravi predstavljaju zgradu i dvorište.

21. Nije sporno da je:

- nekretnina oznake čest. zgr 256/2 nastala od matične čest, zgr. 256, a k.č. br. 308/15 od k.č. br. 308/5, koje su, prvotno, nastale od k.č. br. 308/2 k.o. Zemunik,
- rješenjem Skupštine općine Zadar, poslovni broj: 03-KN-9600/67 od 6. veljače 1968. Skupština Općine Zadar poljoprivrednoj zadruzi Budućnost iz Zemunika Donjeg dala na korištenje nekretnine oznake čest. zem. 308/5 površine 1730 m² i čest. zem. 256 površine 831 m², sve k.o. Zemunik.
- na spornoj nekretnini (koji je tužitelj dobio na korištenje) bio zadružni dom još 1948. (a nekretnina na kojoj se nalazio bila upisana kao općenarodna imovina),
- tužitelj uskladio opće akte s odredbama ZZ-a/95 do 31. prosinca 1995.

22. Nije sporna niti činjenica kako tužitelj nije Ministarstvu privatizacije i upravljanja imovinom podnio izvješće koje sadržava popisi procjenu vrijednosti imovine zadruge, osnove stjecanja imovine, podatke o broju i visini uloga zadrugara, dakle nije postupio u skladu s odredbom čl. 30. st. 6. ZZ-a/95.

23. Dakle, nije sporno kako je tužitelj dobio na korištenje nekretninu koja je predmet spora, međutim sporno je da li je tužitelj mogao steći vlasništvo iste.

24. Iz dokumentacije u spisu proizlazi da je tužitelj 23. studenog 1967. podnio zahtjev Skupštini općine Zadar da mu dodjeli na trajno i besplatno korištenje zemljište općenarodne imovine na kojem je izgrađen zadružni dom još 1948. (list 99. spisa). Skupština Općine Zadar, rješenjem od 6. veljače 1968. dala tužitelju na korištenje bez naknade, zemljište u društvenom vlasništvu (list 89. spisa).

25. Zakon o zadrugama iz 1990. („Službeni list SFRJ" broj 3/90), koji je preuzet Zakonom o preuzimanju saveznih zakona iz područja organizacije i poslovanja gospodarskih subjekata koji se u Republici Hrvatskoj primjenjuju kao republički propisi („Narodne novine" broj 53/91; dalje: ZZ/90), koji je stupio na snagu 26. siječnja 1990., izvršio je pretvorbu društvenog vlasništva na dijelu društvene imovine zadruge. Prije toga, imovina je bila u društvenom vlasništvu. Odredbom čl. 36. st. 2. ZZ/90 izvršena je pretvorba društvenog vlasništva u zadružno i to one imovine koja je nastala radom i poslovanjem zadruge nakon 1. srpnja 1953. Ta imovina koja je bila u sredstvima zadruge kao društveno vlasništvo, postaje zadružno vlasništvo. Sva preostala imovina (društvena imovina koja je bila u sredstvima zadruge) ostala je u društvenom vlasništvu, a ta druga imovina odnosila se prvenstveno na nekretnine koje su zadrugama besplatno prenijele općine ili drugi društveno-pravni subjekti.

26. Donošenjem Zakona o zadrugama iz 1995. („Narodne novine“ broj 36/95; dalje: ZZ/95) imovina nad kojom je izvršena pretvorba društvenog vlasništva u zadružno, tj. ona koja je karakter društvenog vlasništva izgubila još 1990., postala je na temelju čl. 19. ZZ/95 zajedničko vlasništvo zadrugara. Preostala imovina koja je ostala u društvenom vlasništvu također postaje zajedničko vlasništvo zadrugara pretvorbom vlasništva u skladu sa ZZ/95, ako se ne radi o poljoprivrednom zemljištu koje je već temeljem Zakona o poljoprivrednom zemljištu (1991) („Narodne novine“ broj 34/91, 71/91; dalje: ZPZ/91) postalo vlasništvo Republike Hrvatske, tj. nad kojim je već ranije posebnim zakonima provedena pretvorba društvenog vlasništva.

27. U ovom slučaju nije sporno da je Skupština Općine Zadar rješenjem od 6. veljače 1968. dala tužitelju na korištenje bez naknade, zemljište u društvenom vlasništvu. Dakle, ako je riječ o imovini koja je nastala radom i poslovanjem zadruge do 1. srpnja 1953., ona postaje vlasništvo zadruge. U suprotnom, ta je imovina (koja se uglavnom odnosila na nekretnine koje su zadrugama besplatno prenijele općine) ostala u društvenom vlasništvu.

28. Nejasno je iz obrazloženja presude na temelju čega je prvostupanjski sud zaključio da su nekretnine koje su predmet ovog spora postale imovina zadruge, odnosno da su stečene radom i poslovanjem zadruge.

29. Zbog svega navedenog presuda ima nedostataka zbog kojih se ne može ispitati, jer o odlučnim činjenicama postoji proturječnost između onoga što se u razlozima presude navodi o sadržaju isprava ili zapisnika o iskazima danim u postupku i samih tih isprava ili zapisnika, pa su žalbeni navodi izneseni u tom smislu osnovani.

30. Slijedom navedenog valjalo je ukinuti prvostupanjsku presudu u točki 2. i dijelu točke 3. izreke i u tom dijelu predmet vratiti na ponovno suđenje prvostupanjskom sudu, a temeljem čl. 369. st. 1. ZPP-a.

31. Prvostupanjski će sud u ponovljenom postupku otkloniti bitnu povredu odredaba parničnog postupka na način upućen ovom odlukom, vodeći računa o uputama iz ovog rješenja i o ispitivanju relevantnih okolnosti. Nakon valjane ocjene izvedenih dokaza i zaključaka o odlučnim činjenicama, donijet će pravilnu i zakonitu odluku koju će obrazložiti u skladu s čl. 338. st. 4. ZPP-a.

30. Prilikom odlučivanja o tužbenom zahtjevu voditi će računa o činjenici da je tužba u ovom predmetu podnesena 29. siječnja 2018. a da je Zakon o zadrugama („Narodne novine“ broj 39/95) prestao vrijediti stupanjem na snagu Zakona o zadrugama („Narodne novine“ broj 34/11; dalje: ZZ/11), točnije 31. ožujka 2011. iz čega proizlazi da u vrijeme podnošenja tužbe u ovom postupku Zakon o zadrugama iz 1995. nije bio na snazi (čl. 78. ZZ/11).

31. O troškovima u povodu pravnog lijeka, na temelju odredbe čl. 166. st. 3. ZPP-a, sud će odlučiti u konačnoj odluci, primjenom odredbe čl. 164. st. 1. i 2. ZPP.

Zagreb, 19. listopada 2021.

Predsjednica vijeća
Branka Šabarić Zovko

Broj zapisa: **eb301-4c58c**

Kontrolni broj: **08a76-f712d-329f1**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:
CN=BRANKA ŠABARIĆ ZOVKO, L=ZAGREB, O=VISOKI TRGOVAČKI SUD REPUBLIKE
HRVATSKE, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Visoki trgovački sud Republike Hrvatske** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.